

Hà Nội, ngày 15 tháng 10 năm 2023

Số: NNHM-05/TDMB/TTCN

**BẢN TIN DỰ BÁO KHÍ TƯỢNG THỦY VĂN
PHỤC VỤ NÔNG NGHIỆP KHU VỰC TRUNG DU MÈN NÚI PHÍA BẮC
THỜI HẠN MÙA
(Từ tháng 10/2023 đến tháng 12/2023)**

1. Tình hình khí tượng thủy văn nông nghiệp trong 2 tháng qua

Trong tháng 8/2023, độ ẩm không khí trung bình trong khu vực dao động trong khoảng 76-90%; Tổng tích ôn hữu hiệu (tổng nhiệt độ tích lũy) trong tháng dao động trong khoảng 449-672°C; Bốc thoát hơi tiềm năng dao động trong khoảng 103-108mm; Tổng lượng mưa hữu hiệu trong tháng dao động trong khoảng 88-150mm; Nhiệt độ tối cao trung bình từ 27-34°C, nhiệt độ tối thấp trung bình từ 21-26°C, nhiệt độ trung bình tại khu vực Bắc Bộ phổ biến cao hơn TBNN từ 0,5-1,0°C. Tổng lượng mưa tại khu vực Bắc Bộ phổ biến cao hơn so với TBNN từ 20-40%, có nơi cao hơn 80%; riêng khu vực miền núi Đông Bắc Bắc Bộ có tổng lượng mưa thiếu hụt trên 50% so với TBNN cùng thời kỳ.

Trong tháng 9/2023, độ ẩm không khí trung bình trong khu vực dao động trong khoảng 74-86%; Tổng tích ôn hữu hiệu (tổng nhiệt độ tích lũy) trong tháng dao động trong khoảng 443-588°C; Bốc thoát hơi tiềm năng dao động trong khoảng 89-94mm; Tổng lượng mưa hữu hiệu trong tháng dao động trong khoảng 74-109mm; Nhiệt độ tối cao trung bình từ 28-33°C, nhiệt độ tối thấp trung bình từ 21-26°C, nhiệt độ trung bình tại khu vực Bắc Bộ phổ biến cao hơn TBNN từ 0,5-1,0°C. Tổng lượng mưa tại khu vực Bắc Bộ phổ biến cao hơn TBNN từ 20-50%, có nơi cao hơn.

Trong tháng 8, trên khu vực liên tiếp xảy ra mưa lớn kèm theo dông lốc và sạt lở đất, cụ thể: từ ngày 02-03/8, tại các tỉnh Lào Cai, Điện Biên, Yên Bái, Cao Bằng, Bắc Kạn, Lai Châu; từ ngày 04-09/8 tại các tỉnh Hà Giang, Lào Cai, Lai Châu, Điện Biên, Cao Bằng, Sơn La, Yên Bái, Thái Nguyên, Bắc Kạn, Hoà Bình, Tuyên Quang; từ ngày 11-13/8, tại các tỉnh Lào Cai, Điện Biên, Bắc Kạn; ngày 18/8, tại tỉnh Lào Cai; trong ngày 21/8, tại tỉnh Điện Biên và từ ngày 22-24/8, trên địa bàn các tỉnh Hà Giang, Lào Cai, Cao Bằng; trong ngày 25/8 trên địa bàn các tỉnh Hà Giang, Bắc Kạn; từ ngày 25-26/8 tại tỉnh Thái Nguyên và từ ngày 27-28/8 trên địa bàn các tỉnh Tuyên Quang, Phú Thọ, Điện Biên, Thái

Bình. Trong tháng 8/2023, đã xuất hiện 3 đợt mưa diện rộng, cụ thể: đợt từ cuối tháng 7- ngày 10/8, 12-16/8 và từ ngày 18/8-nay; đáng chú ý đợt mưa cuối tháng 7- ngày 10/8, do ảnh hưởng của rãnh thấp kết hợp với hội tụ gió trên cây, khu vực Bắc Bộ có mưa lớn trên diện rộng, riêng khu vực Đông Bắc mưa lớn tập trung từ ngày 30/7-05/8, tổng lượng mưa ở Bắc Bộ phổ biến từ 100-300mm, riêng vùng núi từ 250-500mm, có nơi cao hơn như Mường Tè 656,5mm. Trong các đợt mưa, đã xuất hiện một số giá trị lượng mưa ngày cao nhất vượt GTLS cùng thời kỳ. Trong tháng 9/2023, đã xuất hiện 2 đợt nắng nóng diện rộng: từ ngày 02-03/9 và từ ngày 05-07/9; Trong đợt nắng nóng đầu tháng 9, một số nơi đã quan trắc được giá trị nhiệt độ cao nhất tuyệt đối ngày vượt GTLS cùng thời kỳ. Trong tháng 9/2023, tổng lượng mưa tại Trung du phổ biến cao hơn TBNN từ 20-50%, có nơi cao hơn; Riêng khu vực vùng núi phía Bắc, tổng lượng mưa ở mức thấp hơn so với TBNN cùng thời kỳ từ 20-40%; Đáng chú ý là đợt mưa từ ngày 25-29/9 do ảnh hưởng của dải hội tụ nhiệt đới kết hợp với hoàn lưu ATNĐ nên một số nơi đã xuất hiện giá trị tổng lượng mưa ngày và tổng lượng mưa tháng vượt GTLS cùng thời kỳ. (Nguồn: Trung tâm DB KTTV QG).

Bảng 1: Tình hình khí tượng nông nghiệp trong 02 tháng qua

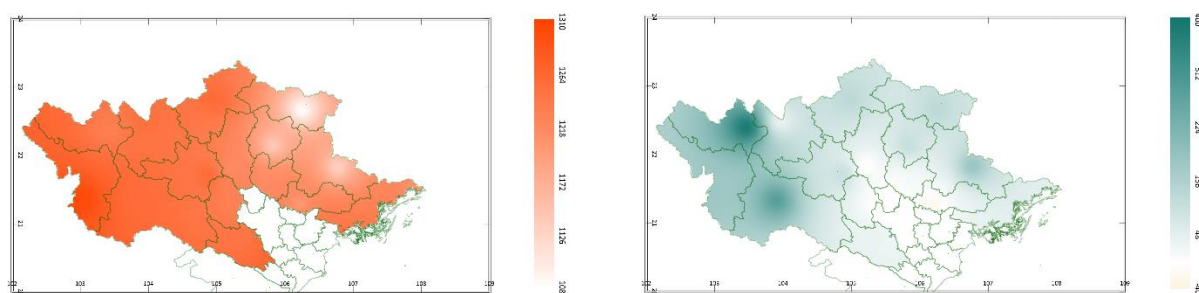
Yếu tố	Thời gian	
	Tháng 8/2023	Tháng 9/2023
Độ ẩm không khí (%)	76-90	74-86
Nhiệt độ tối cao (°C)	27-34	28-33
Nhiệt độ tối thấp (°C)	21-26	21-26
Tích ôn hữu hiệu (°C)	449-672	443-588
Mưa hữu hiệu (mm)	88-150	74-109
Bốc thoát hơi tiềm năng (mm)	103-108	89-94

Trong 2 tháng qua, lúa vụ Mùa ở các giai đoạn đẻ nhánh rộ - đứng cái – làm đòng – trổ bông – chín – thu hoạch. Tuần thời kỳ đầu tháng 9, lượng mưa trên khu vực có xu thế giảm mạnh, nhiều nơi gần như không có mưa đã tạo điều kiện cho quá trình trổ cờ trên một số diện tích lúa Mùa diễn ra thuận lợi. Uy nhiên, trong hầu hết tháng 8 và khoảng 02 tuần cuối của tháng 9, trên khu vực liên tiếp xảy ra mưa lớn kèm theo các hiện tượng thời tiết nguy hiểm như dông lốc, sạt lở đất; cụ thể: từ ngày 02-03/8, tại các tỉnh Lào Cai, Điện Biên, Yên Bái, Cao Bằng, Bắc Kạn, Lai Châu; từ ngày 04-09/8 tại các tỉnh Hà Giang, Lào Cai, Lai Châu, Điện Biên, Cao Bằng, Sơn La, Yên Bái, Thái Nguyên, Bắc Kạn, Hoà Bình, Tuyên Quang; từ ngày 11-13/8, tại các tỉnh Lào Cai, Điện Biên, Bắc Kạn;

ngày 18/8, tại tỉnh Lào Cai; trong ngày 21/8, tại tỉnh Điện Biên và từ ngày 22-24/8, trên địa bàn các tỉnh Hà Giang, Lào Cai, Cao Bằng; trong ngày 25/8 trên địa bàn các tỉnh Hà Giang, Bắc Kạn; từ ngày 25-26/8 tại tỉnh Thái Nguyên và từ ngày 27-28/8 trên địa bàn các tỉnh Tuyên Quang, Phú Thọ, Điện Biên; từ đêm 12 -14/9 trên địa bàn các tỉnh Lào Cai, Hà Giang và Yên Bái đã xảy ra mưa lớn, lũ quét, sạt lở, đông lốc; trong ngày 19/9, tại tỉnh Yên Bái đã xảy ra mưa dông; từ ngày 20-21/9, mưa lớn tiếp tục xảy ra tại tỉnh Lào Cai; ngày 22/9 tại tỉnh Hà Giang đã xảy ra mưa dông; từ ngày 26-28/9, tại các tỉnh Lào Cai, Sơn La, Yên Bái, Hòa Bình, Bắc Giang, Phú Thọ, Quảng Ninh. Do ảnh hưởng của mưa lớn kèm theo dông lốc, sạt lở đất, nhiều diện tích lúa vụ Mùa trên khu vực đã bị đổ ngã, ngập úng và thiệt hại hoàn toàn; chỉ tính riêng trận mưa cuối tháng 9 do ảnh hưởng của hoàn lưu ATNĐ đã gây thiệt hại cho tỉnh Lào Cai 47ha lúa, tỉnh Hoà Bình 1.652ha và tỉnh Quảng Ninh 5ha. Trong 2 tháng qua, sâu bệnh hại trên cây lúa chủ yếu: bệnh bạc lá, đốm sọc vi khuẩn, sâu đục thân 2 chấm, sâu cuốn lá nhỏ, rầy các loại... phát triển và gây hại mạnh sau những trận mưa to.

Rau màu trong 2 tháng qua ở các giai đoạn gieo trồng – phát triển thân lá – thu hoạch. Trong tháng 8 và tháng 9, trên khu vực đã xảy ra nhiều đợt mưa lớn kèm theo dông lốc và sạt lở đất đã gây ảnh hưởng nghiêm trọng quá trình sinh trưởng và phát triển của rau màu, nhiều diện tích rau trong khu vực đã bị thiệt hại hoàn toàn, diện tích còn lại đã được khôi phục sau mưa lớn tuy nhiên chất lượng và sản lượng khi thu hoạch bị sụt giảm đáng kể. Bên cạnh đó, mưa nhiều, gây úng đã tạo điều kiện cho nhiều nấm bệnh phát triển gây hại cho rau và gây ra các bệnh thối nhũn, bệnh lở cổ rễ... gia tăng.

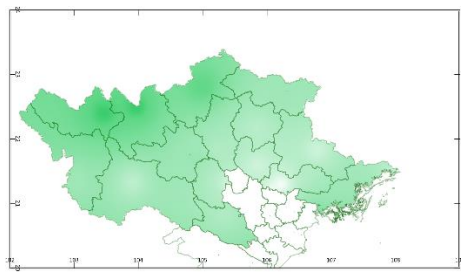
2. Dự báo khí tượng nông nghiệp (từ tháng 10/2023 đến tháng 12/2023)

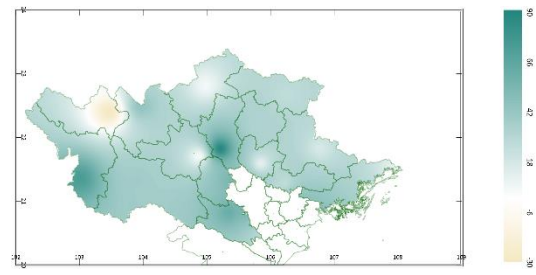
a) Tổng tích ôn hữu hiệu tháng

b) Mức độ sai khác so với cùng kì năm trước

Hình 1: Bản đồ tổng tích ôn hữu hiệu

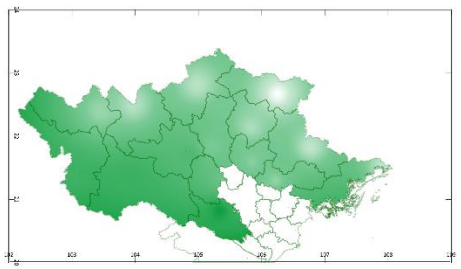

a) Tổng lượng mưa hữu hiệu tháng

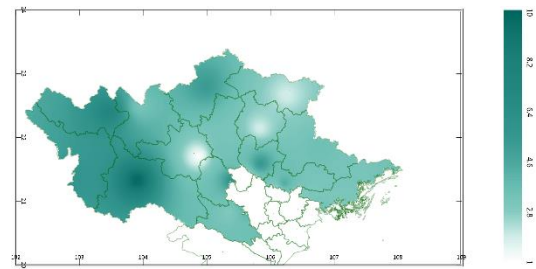

b) Mức độ sai khác so với cùng kì năm trước

Hình 2: Bản đồ tổng lượng mưa hữu hiệu

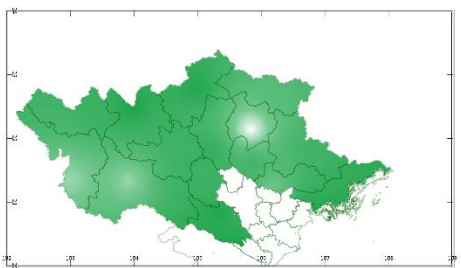

a) Bốc thoát hơi tiềm năng

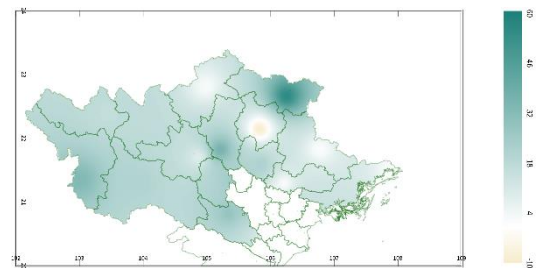

b) Mức độ sai khác so với cùng kì năm trước

Hình 3: Bản đồ bốc thoát hơi tiềm năng

a) Độ ẩm đất

b) Mức độ sai khác so với cùng kì năm trước

Hình 4: Bản đồ độ ẩm đất

Trong 03 tháng tới, nhiệt độ tối cao trung bình từ 19-30°C, nhiệt độ tối thấp trung bình từ 15-24°C; tích ôn hữu hiệu (tổng nhiệt độ tích lũy) trong tháng 10 dao động trong khoảng 412-532°C; trong tháng 11 dao động trong khoảng 384-472°C; trong tháng 12 dao động trong khoảng 231-380°C. So với cùng kỳ năm trước, tổng tích ôn hữu hiệu tại nửa phía Tây của tỉnh Bắc Giang và phía Nam của tỉnh Tuyên Quang có xu thế thấp hơn cùng kỳ từ 5-19°C; Các vùng còn lại trong khu vực, tổng tích ôn hữu hiệu có xu thế cao hơn cùng kỳ từ 3-385°C.

Tổng lượng mưa hữu hiệu trong tháng 10 dao động trong khoảng 64-83mm; trong tháng 11 dao động trong khoảng 5-26mm; trong tháng 12 dao động trong khoảng 26-95mm. So với cùng kỳ năm trước, tổng lượng mưa hữu hiệu tại phần phía Đông của tỉnh Lai Châu có xu thế thấp hơn cùng kỳ có thể lên đến

19mm; Các vùng còn lại trong khu vực, tổng lượng mưa hữu hiệu có xu thế cao hơn cùng kỳ từ 5-88mm.

Tổng lượng bốc thoát hơi tiềm năng trong tháng 10 dao động trong khoảng 77-81mm; trong tháng 11 dao động trong khoảng 59-63mm; trong tháng 12 dao động trong khoảng 51-57mm. So với cùng kỳ năm trước, tổng lượng bốc thoát hơi tiềm năng trên toàn khu vực có xu thế cao hơn cùng kỳ từ 1-10mm.

Độ ẩm đất trong tháng 10 dao động trong khoảng 56-96%; trong tháng 11 dao động trong khoảng 50-82%, trong tháng 12 dao động trong khoảng 30-60%. So với cùng kỳ năm trước, độ ẩm đất trên hầu hết khu vực có xu thế cao hơn cùng kỳ từ 1-56%; Riêng trung tâm tỉnh Bắc Kạn, độ ẩm đất có xu thế thấp hơn cùng kỳ khoảng 9%.

Độ ẩm không khí 03 tháng tới dao động trong khoảng 71-86%.

Nhiệt độ trung bình từ tháng 10/2023, phổ biến cao hơn TBNN khoảng 0,5-1,0°C; Từ tháng 11-12/2023, phổ biến cao hơn từ 0,5-1,5°C. Tổng lượng mưa từ tháng 10-12/2023 phổ biến cao hơn so với TBNN từ 10-30%; riêng tháng 12/2023 có khả năng cao hơn trên 30% so với TBNN cùng thời kỳ. Trong thời kỳ nửa đầu mùa Đông 2023-2024, không khí lạnh có khả năng hoạt động yếu; rét đậm, rét hại có thể xuất hiện muộn và số ngày rét đậm, rét hại có xu thế ít hơn so với TBNN. Từ nay đến hết năm 2023, trên Biển Đông có khả năng xuất hiện khoảng 3-5 cơn bão/ATNĐ, trong đó có khoảng 1-2 cơn ảnh hưởng trực tiếp đến đất liền nước ta. Đề phòng những cơn bão có diễn biến phức tạp các về quỹ đạo cũng như cường độ. (Nguồn: Trung tâm Dự báo KTTV Quốc gia).

Bảng 2: Dự báo các đặc trưng khí tượng nông nghiệp tại khu vực

Yếu tố	Thời gian		
	Tháng 10/2023	Tháng 11/2023	Tháng 12/2023
Độ ẩm không khí (%)	75-86	71-82	80-87
Nhiệt độ tối cao (°C)	26-30	24-29	19-24
Nhiệt độ tối thấp (°C)	20-24	19-21	15-19
Tích ôn hữu hiệu (°C)	412-532	384-472	231-380
Mưa hữu hiệu (mm)	64-83	5-26	26-95
Bốc thoát hơi tiềm năng (mm)	77-81	59-63	51-57
Độ ẩm đất (%)	56-96	50-82	30-60

Trong 3 tháng tới, lúa vụ Mùa trong các giai đoạn trổ bông – chắc xanh – chín – thu hoạch; lúa vụ Chiêm Xuân bắt đầu giai đoạn làm đất – gieo mạ-đẻ nhánh. Trong tháng 10, dự báo tổng lượng mưa trên khu vực có sự phân bố không đồng đều, độ ẩm đất trong tháng 10 dự báo đạt từ 56-96%. Tại những vùng có ít mưa, quá trình trổ bông trên các diện tích lúa Mùa muộn cũng như việc thu hoạch các diện tích lúa Mùa đã chín sẽ diễn ra thuận lợi; do đó người dân cần tranh thủ những ngày thời tiết tạnh ráo để tập trung thu hoạch các diện tích lúa đã chín; sau thu hoạch cần nhanh chóng dọn dẹp vệ sinh đồng ruộng, tiến hành làm đất để chuẩn bị gieo trồng vụ tiếp theo. Tại những vùng còn lại, mặc dù có mưa nhiều, tuy nhiên nhu cầu về nước cho lúa ở nhiều nơi vẫn chưa được đảm bảo; vì vậy, trong quá trình chăm sóc, người dân cần chú ý tưới thêm nước bổ sung cho cây lúa nhằm đảm bảo duy trì mực nước trong ruộng từ 3-5cm đối với các diện tích từ thời kỳ trổ bông – chín sữa và tiến hành rút cạn nước trong ruộng đối với những diện tích lúa đã chuyển sang giai đoạn chín sấp chuẩn bị cho thu hoạch. Sang tháng 11, lượng mưa trên khu vực có xu thế giảm mạnh, các diện tích lúa Mùa trà sớm và đại trà đã được thu hoạch xong, chỉ còn lại số ít các diện tích lúa Mùa muộn sẽ bước vào thời kỳ thu hoạch. Với điều kiện thời tiết trong tháng 11 có mưa tương đối thấp, việc thu hoạch các diện tích lúa Mùa còn lại diễn ra thuận lợi. Trong tháng 12, lúa vụ Chiêm Xuân bắt đầu giai đoạn xuống giống gieo mạ-đẻ nhánh. Thời kỳ tháng 12, mặc dù lượng mưa có xu thế tăng so so với tháng 11, tuy nhiên tình trạng khô hạn vẫn không được cải thiện, nhiều nơi lượng mưa không đáng kể; độ ẩm đất trên khu vực dao động trong khoảng 30-60%, tại nhiều nơi tương đối thấp, có nơi độ ẩm đất chỉ đạt khoảng 30-36% (các tỉnh Bắc Kạn, Điện Biên, Sơn La). Bên cạnh đó, trong tháng 12, khu vực Trung du miền núi phía Bắc có khả năng chịu sự chi phối bởi không khí lạnh khiến cho nền nhiệt độ giảm thấp. Trong điều kiện thời tiết hanh khô, để đảm bảo cho việc xuống giống gieo mạ vụ Chiêm Xuân diễn ra thuận lợi, người dân cần chú ý chủ động nguồn nước để kịp thời tưới bổ sung cho các diện tích mạ mới gieo để đảm bảo đủ độ ẩm cho mạ phát triển; đồng thời chủ động các biện pháp che chắn giúp chống rét cho cây mạ trong những ngày nhiệt độ ngoài trời giảm thấp. Trong thời kỳ tới, sâu bệnh hại chủ yếu trên cây lúa vụ Mùa: rầy các loại, sâu đục thân, bệnh khô vằn, bệnh đen lép hạt, bọ xít dài, nhện gié...; trên lúa vụ Chiêm Xuân, khả năng xuất hiện các đối tượng như bệnh trắng lá mạ, bệnh mốc trắng, bệnh thối thân...

Rau màu trong thời gian tới ở các giai đoạn gieo trồng - phát triển thân lá – thu hoạch. Độ ẩm đất thích hợp cho cây rau các loại sinh trưởng và phát triển dao động trong khoảng 70-80%. Trong tháng 10, tổng lượng mưa hữu hiệu trên khu vực dao động trong khoảng 64-83mm; độ ẩm đất trên khu vực dao động trong khoảng 56-96%. Tại những vùng được dự báo có mưa nhiều (các tỉnh Lào Cai, Lai Châu, Hà Giang, Tuyên Quang, Phú Thọ, Yên Bái, Hòa Bình), độ ẩm đất từ 88-96% cao hơn so với độ ẩm thích hợp cho rau phát triển; do đó, người dân cần chủ động kiểm tra, tiến hành thoát nước tích cực cho rau trong khi có mưa to, không để nước trên mặt luống; sau khi nước rút, trời tạnh ráo, cần xới nhẹ để phá váng nhằm giúp đất thông thoáng khí; đối với những diện tích rau chuẩn bị gieo trồng cần lựa chọn những loại rau ngắn ngày với lá nhỏ và tán gọn, đất trồng ở những vùng cao, tơi xốp và thoát nước tốt; đối với những diện tích rau đã trồng cần kết hợp tía cành, bấm ngọn và làm sạch cỏ dại trong ruộng để giúp giảm độ ẩm của đất. Tại các tỉnh còn lại, độ ẩm đất trong tháng 10 tương đối phù hợp với sinh trưởng của rau màu, chỉ riêng tỉnh Bắc Kạn có độ ẩm đất đạt 56% nên cần chú ý tưới thêm nước bổ sung cho rau. Sang tháng 11, tổng lượng mưa hữu hiệu trên khu vực có xu thế giảm đáng kể, độ ẩm đất trong tháng dự báo dao động trong khoảng 50-82%; trên hầu hết khu vực, độ ẩm đất trong tháng 11 được dự báo nằm trong khoảng độ ẩm tối ưu cho cây rau các loại; chỉ riêng các tỉnh Sơn La, Bắc Kạn, Điện Biên, độ ẩm đất ở mức thấp (dao động trong khoảng 50-62%). Trong điều kiện lượng mưa và độ ẩm đất tương đối thấp, nhu cầu về nước cho cây rau các loại không được đảm bảo; do đó, người dân cần chú ý tưới thêm nước bổ sung cho cây rau các loại nhằm đảm bảo duy trì độ ẩm đất trong khoảng 70-80%, trong khi tưới nên kết hợp bón thêm phân bón bổ sung nhằm giúp cây phát triển khỏe mạnh và tăng khả năng chống chịu đối với điều kiện ngoại cảnh bất lợi. Trong tháng 12, dự báo lượng mưa tại một số nơi có tăng đáng kể so với tháng 11, tuy nhiên lượng mưa vẫn không đủ bù lại lượng nước đã bị thất thoát. do đó. độ ẩm đất tiếp tục có xu thế giảm; trên toàn khu vực, độ ẩm đất trong tháng 12 ở mức thấp (dao động từ 30-60%). Với điều kiện thời tiết hanh khô, độ ẩm đất thấp, cây rau có khả năng sinh trưởng và phát triển kém do thiếu nước (đặc biệt là khu vực các tỉnh Sơn La, Bắc Kạn, Điện Biên với độ ẩm đất dự báo chỉ đạt từ 30-40%). Vì vậy, trong thời kỳ này, người dân cần chú ý chủ động nguồn nước và tiến hành tưới bổ sung kịp thời cho cây rau các loại (đặc biệt là các diện tích rau trong thời kỳ phát triển thân lá/củ/quả); bên

cạnh đó, trong tháng 12 trên khu vực có khả năng chịu ảnh hưởng của không khí lạnh khiến cho nền nhiệt độ trên khu vực giảm thấp, do đó, người dân nên sử dụng rơm rạ khô, màng phủ nông nghiệp, lưới che chắn để giữ ấm cho rau trong những ngày nhiệt độ ngoài trời giảm thấp, đồng thời giúp hạn chế sự bốc thoát hơi làm cho độ ẩm đất giảm và hạn chế sự phát triển của cỏ dại cạnh tranh dinh dưỡng với cây rau các loại. Trong thời gian tới, cần chú ý các đối tượng sâu bệnh hại trên cây rau các loại như sâu xanh, bướn trắng (tháng 10-11), sâu tơ (tháng 12), sâu khoang, bọ nhảy, rệp muội, bệnh lở cổ rễ, bệnh đốm vòng... có khả năng gây hại cho nhiều vùng trồng rau trong khu vực.

Trong thời gian tới, khu vực có thể chịu ảnh hưởng của không khí lạnh sẽ có thể gây ra rét, có nơi có rét đậm. Do đó, người dân cần chủ động các biện pháp che chắn giúp giữ ấm cho cây trồng. Ngoài ra, từ nay đến hết năm 2023, trên Biển Đông có khả năng xuất hiện khoảng 3-5 cơn bão/ATNĐ, trong đó có khoảng 1-2 cơn ảnh hưởng trực tiếp đến đất liền. Để chủ động có các biện pháp ứng phó nhằm giảm thiểu tối đa thiệt hại có thể xảy ra do bão/ATNĐ, người dân cần chú ý theo dõi chặt chẽ diễn biến thời tiết, thường xuyên cập nhật các bản tin dự báo thời tiết, thiên tai từ các phương tiện thông tin đại chúng.

Tin phát ngày: 15/10/2023

Thời gian ban hành bản tin tiếp theo: ngày 15/10/2023

**Người chịu trách nhiệm
ban hành bản tin**

Phạm Thị Kim Phụng